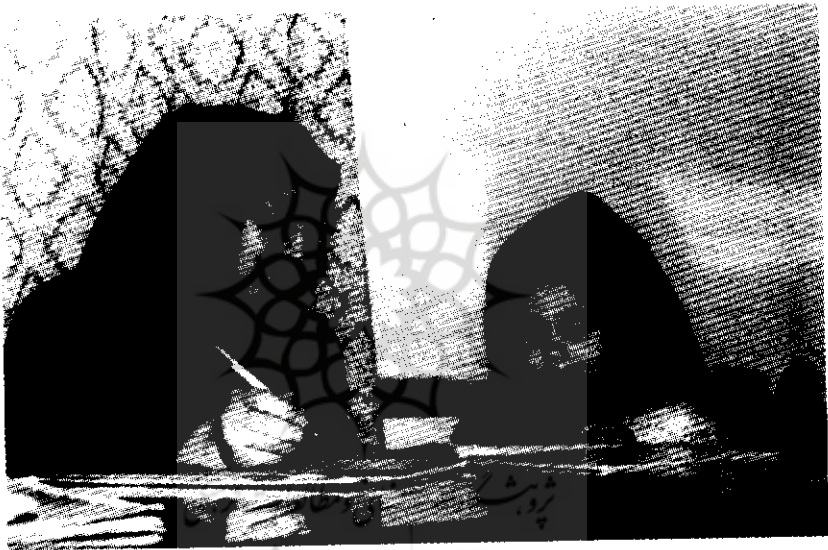

نقش تکالیف شب در یادگیری دانش آموزان با تأکید بر نقش والدین

رامین رحمانی

تکالیف مخصوص به خود داشتند که بسیار شیرین بودند و دانش آموز در انجام دادن آن‌ها احساس خستگی نمی‌کرد.

زمانی که به عنوان مدیر مدرسه مشغول به کار شدم، نحوه تکلیف دادن به دانش آموزان را مورد بررسی قرار دادم و متوجه شدم که بسیاری از معلمان با همان دیدگاه سنتی تکلیف تعیین می‌کنند و با همان دیدگاه نیز به بررسی تکالیف می‌پردازند. در حالی که با تغییرات

مقدمه:

من در دوران دبستان همواره با مشکل انجام روتوئسی از درس فارسی مواجه بودم که اغلب اوقات به اخراج از مدرسه و تنبیه منجر می‌شد. این معضل تا دوره راهنمایی ادامه داشت. البته درس‌های دیگر در دوره ابتدایی و راهنمایی

معنای مجموعه فعالیت‌هایی است که به منظور تعمیق یادگیری دانش‌آموزان، در ساعاتی که در آموزشگاه حضور ندارند صورت می‌گیرد.^۱ تکلیف شب (تکلیف خانه) همواره موافقان و مخالفان زیادی داشته است، به طوری که چندگانگی نگرش‌ها نسبت به مسئله تکلیف شب موجب پراکندگی آرا شده است و در نتیجه برخی بر آثار مثبت تکلیف شب، یعنی عامل فعالیت، تمرین، تثبیت و خلاقیت آموزشی و بعضی دیگر بر آثار منفی آن، یعنی عامل شکنجه روانی، بیزاری از مدرسه و ضایع شدن استعداد دانش‌آموزان تأکید کرده‌اند.

عده‌ای آن را هم‌آهنگ کننده فعالیت‌های اولیا و مدرسه دانسته‌اند و عده‌ای دیگر آن را مصیبتی تلقی می‌کنند که سبب تزلزل روابط خانوادگی می‌شود. متأسفانه دید منفی نسبت به تکلیف شب ناشی از وضعیت تکالیف سنتی رایج در مدارس ماست: تکلیف بدون هدف، بدون برنامه‌ریزی قبلی و یک نواخت برای همه دانش‌آموزان با کیفیت بسیار ضعیف.

در مسئله تعیین تکلیف، با توجه به نوسان یادگیری در کلاس، هدف‌ها و نوع تکلیف تغییر خواهد کرد و آموزشگاه باید تصمیم بگیرد در هر درس با توجه به میزان فراگیری دانش‌آموزان، در چه قسمتی، چه نوع تکلیفی، با چه هدفی، به چه میزان و در چه سطح یا کمیتی برای کدام دانش‌آموز در نظر بگیرد.

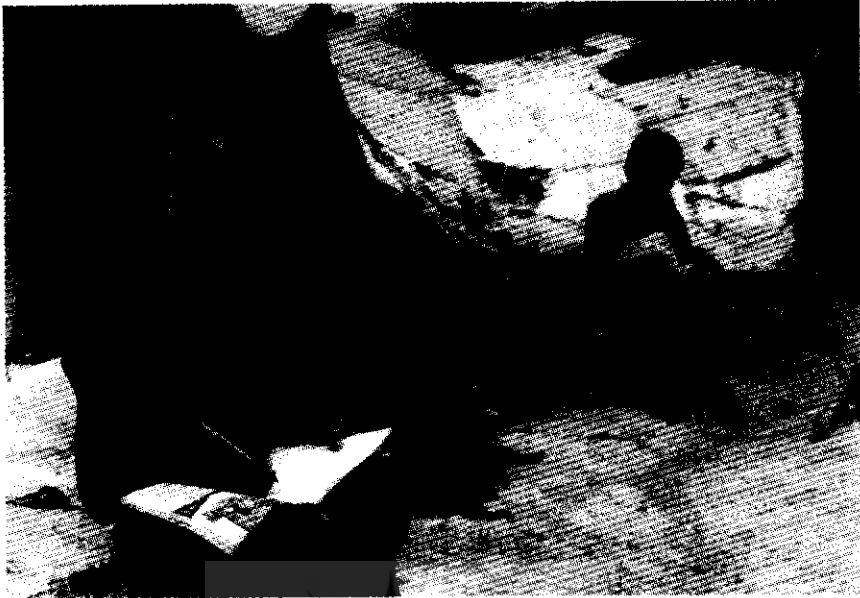
"هدف از ارائه تکلیف شب، دستیابی دانش‌آموز به مهارت‌های کلامی، نوشتاری، حسی - حرکتی، فکری، ارتباطی و کسب صفت‌هایی چون مسئولیت‌پذیری، کتاب‌خوانی، حل مسئله، کاوشگری، استقلال و اتکا به نفس، اعتماد به خویش، نقش‌پذیری و

ایجاد شده در کتاب‌های درسی و گنجاندن صفحاتی مربوط به تکلیف شب در درس فارسی و انجام تحقیق در درس علوم تجربی، دیگر نباید رونویسی از درس‌ها به عنوان تکلیف خانه در دستور کار معلمان قرار گیرد. از این‌رو برای یافتن راه کار جدیدی برای ارائه تکلیف شب به دانش‌آموزان، با همکاری معلمان به پژوهش در این زمینه پرداختیم و هرکدام به طور جداگانه خلاصه‌ای از کتاب‌هایی را که درباره تکلیف شب و نقش والدین و معلمان نوشته شده بود تهیه کرده، در اختیار یکدیگر قرار دادیم. پس از پایان این مطالعات، آموزگاران شیوه تکلیف دادن به دانش‌آموزان را تغییر دادند و آثار و نتایج مثبت روش جدید به تدریج پدیدار شد. هم چنین مطالعاتی درباره نقش والدین در انجام تکالیف دانش‌آموزان انجام شد و با دعوت از والدین به آموزشگاه، اطلاعات به دست آمده به آنان ارائه گردید. اما متأسفانه به علت بی‌سوادی والدین استقبال چندانی از این برنامه صورت نگرفت و تنها عده کمی از والدین ارتباط خود را با ما حفظ کردند و نتایج بسیار مطلوبی نیز به دست آوردند.

تکلیف چیست ؟

تکلیف، در فرهنگ فارسی، تألیف دکتر محمد معین، چنین معنا شده است: ۱- به رنج افکندن ۲- بار کردن، به گردن گذاشتن، کاری سخت و شاق را به عهده کسی گذاشتن ۳- رسیدن به سن بلوغ و رشد ۴- وظیفه‌ای که باید انجام شود (مانند مشق خط و حل مسائل) و...

از نظر آموزش و پرورش، تکلیف شب به

... است. ^۲

اعتقاد دارند تکلیف شب مفید است، شرایط فعلی آن به هیچ وجه رضایت‌بخش و مطلوب نیست. حتی باید گفت که تأکید معلمان ابتدایی بر تکالیف نوشتاری، نشان دهنده نادیده گرفتن سایر ابعاد گفتاری، احساسی، ادراکی، انگیزشی، تخیلی، تجسمی و جسمی - حرکتی در موضوع تکلیف خانه است. برای علاقه‌مند کردن دانش‌آموزان به درس و ایجاد آمادگی ذهنی و به ویژه به منظور تعمیق یادگیری، بهتر است در خارج از ساعات درس، فعالیت‌هایی برای دانش‌آموزان در نظر گرفته شود. به این معنا دانش‌آموزان موظف به انجام دادن تکالیفی خواهند بود و این تکالیف باید فرایند مدار باشند نه محتوا و نمره مدار. به زبان ساده دانش‌آموز باید حرکت آزاد برای رشد و خلاقیت و دست‌یابی به همان امکاناتی که هستی به کودک عطا کرده است داشته باشد. بدانیم که در قطره طوفان نیست اما قطره‌ها که با

وقتی معلم به دانش‌آموز، به جای تکلیف شب چند صفحه رونویسی می‌دهد یا از او می‌خواهد با کمک والدین دیکته بنویسد، چگونه می‌توان انتظار داشت که این دانش‌آموز خلاقانه عمل کند؟

" تکلیف خانه به مثابه رخداد آموزشی، جزء پایداری از اجزای آموزشی است. بدون شک تکلیف خانه فرصتی برای تمرین و یادگیری ایجاد می‌کند. تکلیف منزل به منزله پنجره‌ای است که از طریق آن والدین زندگی روزمره تحصیلی و علمی فرزندان را در مدارس تماشا می‌کنند. تکلیف منزل به عنوان پشتوانه رسمی مدارس در منزل تلقی می‌شود و از آن به عنوان پل انسانی ما بین مدرسه و خانه یاد می‌کنند. ^۳ تکلیف شب وقتی کارآمد است که براساس علاقه، توانمندی و شرایط فردی و هوشی دانش‌آموز باشد. با آن که اکثر معلمان

هم جمع شوند کارها می‌کنند. تکالیفی که به دانش‌آموز واگذار می‌شود نباید فقط به اطلاعاتی که در کتاب است اکتفا کند، بلکه باید دانش‌آموز را به تحقیق و جست‌وجو وادارد تا بتوانیم از همان ابتدا به مشکلی که در پیش‌تر مدارس کشور ما وجود دارد فائق آییم و دانش‌آموز را به مطالعه و تحقیق موضوعات خارج از کتاب واداریم، "معضلی که از اعتقاد به نظام آموزش و پرورش "بانکی" یا "شعاری" و عدم توجه به سیستم "شعوری" آموزش و پرورش سرچشمه می‌گیرد."^۲ در نظام آموزش و پرورش بانکی یا شعاری تنها یک فرد به طور فعال در کار تعلیم فعالیت می‌کند و در چهارچوب از پیش تعیین شده‌ای یک سلسله اطلاعات قراردادی را به دانش‌آموزان منتقل می‌کند. در پایان کار تعلیم، برای سنجش میزان یادگیری تعدادی پرسش در محدوده اطلاعات آموخته شده (و نه خارج از آن) تهیه شده، در اختیار دانش‌آموزان قرار داده می‌شود. در این نوع شیوه آموزشی دقیقاً عین سیستم‌های بانکی عمل می‌شود، یعنی فقط اطلاعات داده شده پس گرفته می‌شود و تنها حافظه شخصی افراد مورد سنجش قرار می‌گیرد. از نتایج مشخص و غیرقابل انکار در این شیوه، عدم تحرک و خلاقیت فرد آموزش‌گیرنده است. در این شیوه توانایی‌های فردی، قوه تجزیه و تحلیل شعورمند مسائل آموزش داده شده، اندیشه انتخاب‌گر و نقاد دانش‌آموزان و بسیاری از نکات ضروری و مثبت دیگر نادیده گرفته می‌شود. معلمان ما هنوز دیدگاه سنتی خود را نسبت به شاگردان حفظ کرده‌اند. آنان دانش‌آموزان را به چشم فردی نگاه می‌کنند که شخصیتی تو خالی دارد و باید آن را پر کرد، در

حالی که کودک و نوجوان شخصیتی خلاق، شگفت و سالم دارند. آموزشگران نباید از ابتکار و نوآوری روی گردان باشند. آموزش و پرورش، حداقل شرایط را از نظر دانش و مهارت‌ها تعیین می‌کند و لذا باید سطح آگاهی دانش‌آموزان را کیفیت بخشید. معلم باید عاشق باشد، آمادگی یادگیری داشته باشد و بتواند چیزی به نام هویت فرهنگی و اخلاقی را با وجودش به بچه‌ها انتقال دهد. چنین معلمی تشخیص درست دارد و می‌تواند در برابر برخی انتظارات، خواست‌های پدرها و مادرها و جامعه، که به او تحمیل می‌شود و با واقعیت‌های صحیح فرهنگی و اخلاقی تطابق ندارند، بایستد و نه بگوید و این قدرت نفس را به دانش‌آموزان خود نیز یاد بدهد.

چگونه دانش‌آموزان را تکلیف‌پذیر

کنیم؟^۵

۱- میزان تکلیف متناسب با توانایی و استعداد کودک باشد.

۲- سعی کنیم که تکلیف به کودک تحمیل نشود.

۳- کودکان را در انجام دادن تکلیف یاری دهیم.

۴- میزان فرصت کودک را در تکلیف دادن به او در نظر بگیریم.

۵- به دانش‌آموزان تکلیف کم بدهیم اما خوب تحویل بگیریم تا او منضبط و حسابگر بار بیاید.

۶- با مراعات همه این نکات باز هم ممکن است کودک در انجام دادن تکالیف قصور کند. در این جا انعطاف‌پذیر و باگذشت باشیم و از او بخواهیم که وظایفش را دوباره کامل و درست

انجام دهد.

باشد، اطلاعات جدید با آن ارتباط برقرار می‌کند و تمام عمر باقی می‌ماند.

انواع تکلیف

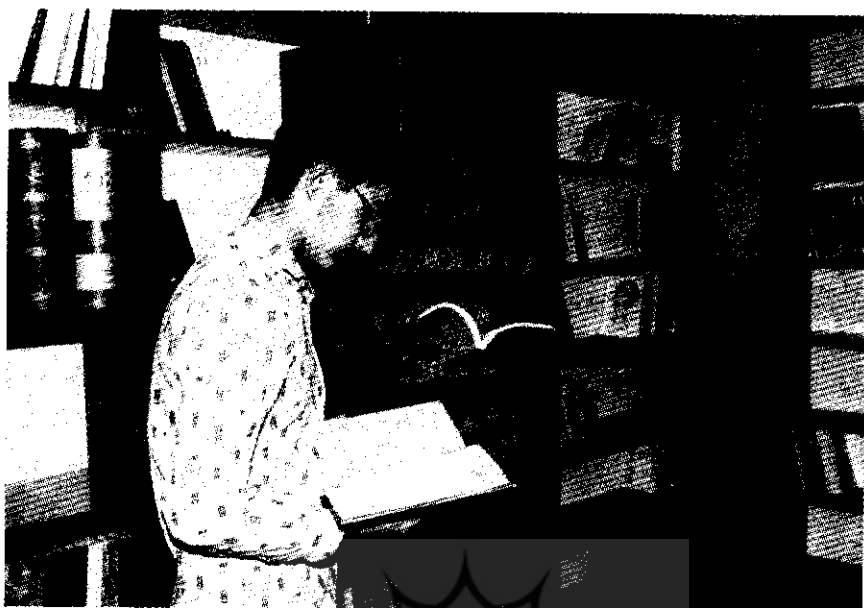
"تکلیف در منزل شامل: ۱- تکلیف تمرینی
۲- تکلیف آماده‌سازی ۳- تکلیف بسطی و
امتدادی و ۴- تکلیف خلاقیتی است."^۶

۳- تکلیف بسطی و امتدادی: تکالیف بسطی مجموعه فعالیت‌هایی را در بر می‌گیرند که انجام دادن آن‌ها سبب درک عمیق‌تر و پایدارتر موضوع درسی می‌شود. در این نوع تکلیف نیمی از فکر متعلق به معلم و نیمی دیگر مربوط به دانش‌آموز است. انجام دادن این گونه تکالیف، نیازمند همکاری و همدلی مسئولان آموزشگاه و والدین می‌باشد. والدین باید با نظارت بر فعالیت‌های بسطی در خارج از محیط مدرسه و اجازه دادن به دانش‌آموزان برای حضور در اجتماع، در ساعات فراغت از مدرسه، به منظور انجام دادن این فعالیت‌ها همکاری لازم را داشته باشند. نتایج تحقیقات و جمع‌آوری شواهد و مدارک در جریان انجام دادن تکالیف بسطی باید در جریان تدریس مورد استفاده قرار گیرد و معلم مکلف است نمره‌هایی را در ارزشیابی‌های تکوینی و نهایی به تکالیف بسطی اختصاص دهد و دانش‌آموزان کوشا را تشویق کند.

۱- تکلیف تمرینی: قدیمی‌ترین نوع تکلیف منزل، تکالیف تمرینی است که فکر از معلم و عمل از شاگرد است. هدف این تکالیف ایجاد فرصت برای انجام دادن مهارت‌های کسب شده و به کارگیری آموخته‌های جدید است. با این حال، اگر تکالیف تمرینی به دقت و مطابق با توانایی یکایک دانش‌آموزان و تفاوت‌های فردی آنان انتخاب شود بسیار مفید است. البته در مواردی که جمعیت زیاد باشد، انفرادی کردن تکالیف دشوار به نظر می‌رسد. مؤثرترین تکالیف تمرینی آن‌هایی‌اند که ضمن بهره‌گیری از خلاقیت و تخیلات دانش‌آموز به او کمک کند مفاهیم و مهارت‌های تازه آموخته شده را در موقعیت جدید به کار گیرد.

۴- تکلیف خلاقیتی: خود شاگرد تکلیف را مشخص می‌کند که در زمره پیچیده‌ترین انواع تکالیف است. ممکن است انجام دادن این تکالیف فردی یا گروهی باشد. به این نوع تکالیف، کم‌تر می‌توان به صورت یک تکلیف یک شبه نگاه کرد. یکی از خصوصیات آن تمرکز بر تولید چیزهای بکر و جدید است، نه انجام دادن تمرین‌های بی‌شمار. ماهیت بدیع و نوآورانه این نوع تکالیف مانع از آن می‌شود که دانش‌آموزان از روی یکدیگر رونویسی کنند. ارزشیابی از این نوع تکلیف نیز به نوبه خود

۲- تکلیف آماده‌سازی: در این گونه تکالیف شاگردان را برای درس‌های بعدی آماده می‌کنیم. هدف این نوع تکالیف، وادار کردن دانش‌آموزان به کسب یک زمینه اطلاعاتی، به منظور آماده شدن برای بحث درباره درس روز بعد است. معلمان باید به مدت زمانی که دانش‌آموزان صرف مطالعه و پاسخ‌گویی به درس‌های گوناگون می‌کنند، توجه داشته باشند تا تکلیف حالت ملال‌آور به خود نگیرد و اعتراض والدین را برنینگیزد. اگر اطلاعات دریافتی در حافظه بلند مدت زمینه قبلی داشته

دانش‌آموزان مرتبط باشد. او از تکلیف به عنوان تکلیف زندگی یاد می‌کند و می‌گوید اهمیت تکلیف زندگی این است که فعالیت‌های توصیف شده در این سطح از دقت، غالباً با هدف‌های نهایی آموزش و پرورش انطباق دارد. تکلیف زندگی هر گونه تکلیفی است که به طور معقول از انسان انتظار می‌رود در ضمن تحقق یک یا چند مقصود خود، که سهیم شدن در هدف‌های زندگی او فرض می‌شود، انجام دهد.^۷ آن چه گانه تحت عنوان تکالیف زندگی به مثابه اهداف نهایی از آن یاد می‌کند آن گونه تکالیفی است که حاصل یادگیری‌های آموزشگاهی است و دانش‌آموزان آن‌ها را از زندگی خویش جدا نمی‌دانند. البته گاهی تکلیف نقش ابزار تنبیه را ایفا می‌کند. از اعمال این گونه تنبیه‌ها باید جداً خودداری کرد، زیرا از این طریق نه تنها خطایی اصلاح نمی‌شود بلکه خطاهای دیگری نیز به وجود می‌آید.

پیچیده و محتاج دقت نظر و وقت صرف کردن معلم است. در این نوع تکلیف معمولاً سؤالی مطرح می‌شود که پاسخ‌گویی به آن نیازمند ترکیب دانش، مهارت و ارزش‌های کسب شده دانش‌آموز است. گاه در این نوع تکلیف دانش‌آموز به مراحل بالایی چون قضاوت و داوری می‌رسد. انجام دادن این گونه تکالیف محتاج وقت کافی، داشتن ابزارهای مورد نیاز، استفاده صحیح از زمان و به کارگیری خلاقیت و ابتکار است. معلم نیز مسلماً باید در جریان رسیدگی به این گونه تکالیف خلاقیتی، موارد متعددی را در نظر بگیرد و نمره‌ای را که شایسته دانش‌آموز است به او بدهد. تشویق، دادن جایزه، اطلاع دادن به والدین دانش‌آموز خلاق و تمایز دانش‌آموز خلاق و کوشا از سایر دانش‌آموزان، از جمله وظایف معلم در این زمینه است.

“گانه عقیده دارد: تکالیف باید با زندگی

آنان در زندگی، بلکه در نقش پدری و مادری همان کودکان در آینده نیز مؤثر است. " بعضی از والدین تعلیم و تربیت را وظیفهٔ مدارس و معلمان می‌دانند، خود را از مسائل کنار می‌کشند و مسئولیت هر گونه انحراف و گرفتاری فرزندان خود را به معلمان و مسئولان آموزش و پرورش نسبت می‌دهند. البته اغلب والدین هم توانایی و فرصت مداخله در تعلیم و تربیت کودکان خود را ندارند. " ^۸

خرانه رفتاری و لغوی کودکان با تقلید عبارات ساده و پایه‌ای از والدین شکل می‌گیرد

نقش والدین در انجام تکالیف شب دانش‌آموزان

پیامبر اکرم (ص) فرمود: خدا رحمت کند کسی را که در نیکی و نیکوکاری به فرزندانش کمک کند. پرسیدند چگونه؟ فرمود: آن چه را که کودک در حد توان خویش انجام داده بپذیرد و آن چه در توان او نیست از او نخواهد. خانواده نخستین دنیایی است که کودک وارد آن می‌شود و شخصیت کودک در تمامی زمینه‌ها با تأثیر از خانواده شکل می‌گیرد. اگر اعضای خانواده مخصوصاً والدین از اهمیت مطالعه آگاهی

و با ورود به اجتماع بزرگ‌تری مانند مدرسه و مهد کودک، گسترش و افزایش می‌یابد و بلافاصله نیاز کودکان به ویژه در انجام دادن تکالیف افزوده می‌شود. والدین عموماً به سبب نداشتن اطلاعات کافی و تخصصی در مورد تکلیف شب کودکان، طرز تلقی، گرایش‌ها،

نداشته باشند، کودک نیز در مراحل حساس رشد و الگوپذیری؛ با مطالعه آشنا نخواهد شد. شاید بزرگ‌ترین مسئولیت پدران و مادران تلاش در جهت تعلیم و تربیت صحیح فرزندان باشد. سهیم شدن والدین در جریان تعلیم و تربیت کودکان نه تنها در موفقیت یا شکست

اطلاعات، برخوردها و احساسات متفاوتی دارند. " تکلیف منزل نوعی ارتباط بین والدین، کودکان و معلمان برقرار می‌کند که در موفقیت دانش‌آموزان اثر دارد. به رغم اعتراضی که والدین نسبت به زیادی تکالیف دارند، هنگامی که متوجه می‌شوند این کار منافع و فوایدی دارد، نوعی احساس رضایت از عملکرد معلم پیدا می‌کنند. هم چنین در می‌یابند که تکلیف جزئی از فرایند آموزش محسوب می‌شود. "۱

پدر و مادری که بدون توجه به تفاوت‌های فردی و استعداد‌های متفاوت کودکان و نوجوانان، از همه آنان انتظارات یکسانی دارند و آنها را با هم مقایسه می‌کنند و با جملاتی همچون: مگر تو با پسر عمویت، با دختر خاله‌ات یا فلان دانش‌آموز چه تفاوتی داری؟ نوجوان را مورد سرزنش قرار داده، او را تحقیر می‌کنند، نه تنها انگیزه پیش‌رفت و ترقی را در او به وجود نمی‌آورند، بلکه شوق حرکت، فعالیت و تلاش را در وی نابود می‌سازند. افراد خانواده و معلمان دبستان‌ها بهترین مشوق کودکان‌اند و می‌توانند در زمینه‌های گوناگون پرسش‌های کودکان را مورد تشویق قرار دهند و با دادن مجال در ارائه اندیشه، آنها را به کوشش بیش‌تر وادارند. به هر حال، تشویق یکی از مهم‌ترین اصول ایجاد تفکر آفریننده و توانایی سازنده است. تکلیف شب باید همراه تشویق باشد، یعنی استفاده از تشویق در جهت تقویت انگیزه پیش‌رفت تحصیلی و توجه به نقش مؤثر آن در ایجاد رغبت‌های تحصیلی که به‌طور مختصر به آن اشاره می‌گردد:

۱- تلاش و فعالیت فرد تشویق گردد نه خود وی.

۲- تشویق صورت رشوه نداشته باشد.

۳- علت تشویق مشخص باشد.

۴- تشویق در حضور جمع انجام گیرد.

۵- کودک بیش از حد مورد تشویق و تحسین قرار نگیرد.

میزان سواد، وضع معیشت و موقعیت خانواده تأثیر بسزایی در چگونگی انجام تکالیف شب دارد. در داخل خانه کودک به خوردن، تماشای تلویزیون، نقاشی کردن، خواندن، بازی و انجام تکالیف می‌پردازد و باید برنامه‌ریزی دقیقی توسط والدین برای کودک صورت گیرد و برکارهای او نظارت داشته باشند. میزان تکالیف در نظر گرفته شده برای دانش‌آموز نباید بیش از یک ساعت وقت او را بگیرد، زیرا کودک باید به سایر امور که نیازهای روزمره او می‌باشد، بپردازد. باید بدانیم که دانش‌آموز تنها در محیط کلاس رفتار خلاقانه و نوآموزانه ندارد و به صورت خود به خود رفتار خود را به محیط‌های خارج تعمیم و گسترش می‌دهد. عده‌ای از والدین اغلب سؤال می‌کنند که آنها چه کار باید بکنند تا کودکانشان به اندازه کافی یا زیاده‌تر غذا بخورند؟ اما متأسفانه همین والدین هیچ‌گاه نمی‌دانند یا نمی‌خواهند بدانند که فرزندشان تکالیف شب را چگونه انجام می‌دهد. گاه مشاهده می‌شود که چون اولیا برنامه‌ریزی مفیدی برای کودکان ندارند، آنها را مجبور می‌کنند ساعت‌ها از روی کتاب‌های گوناگون درسی بنویسند تا دیگر فرصت بازی گوشی نداشته باشند. چنین تکلیفی از مسیر و هدف اصلی خویش خارج می‌شود و به بیراهه می‌رود. کودکان هم انجام دادن چنین تکالیفی را مانع آزادی و نشاط خویش می‌دانند. پس تکلیف نباید نقش کنترل‌کننده شیطنتهای دانش‌آموزان را بازی کند.

تکلیف می‌دهند. علاوه بر این، نوع و وضعیت تکالیف به گونه‌ای است که انجام دادن آن غالباً به کمک و نظارت نیاز دارند. در نتیجه، بچه‌های خانواده‌های فقیر و پر جمعیت با پدر و مادرهای کم‌سواد و بی‌سواد مورد ظلم واقع می‌شوند، در

تماشای بیش از حد تلویزیون ارتباط بسیار زیادی با تکلیف شب دانش‌آموز دارد که مانع فعالیت‌های کودک می‌شود از جمله:

- ۱- تمرین مهارت‌های حرکتی (بازی).
- ۲- جست‌وجو، غربال کردن، تجزیه و تحلیل اطلاعات و استفاده از آن در موقعیت‌های روزمره.
- ۳- استفاده از ابتکار عمل یا انگیزه داشتن برای ابتکار.

۴- حل مسائل.

۵- تفکر تحلیلی و استفاده از قوه تخیل.

- ۶- تمرین مهارت‌های کلامی و ارتباطی، خواندن و نوشتن.

۷- رشد نکردن تفکر منطقی و متوالی (زیرا در تلویزیون عملیات به طور مداوم در زمان به عقب یا جلو می‌رود، یا به طور موازی در زمان صورت می‌گیرد).

۸- نداشتن توانایی در تمرکز به مدت طولانی که به علت تشعشع تلویزیون است.

به هر حال تکالیف دانش‌آموزان، پرحجم یک نواخت و بیش‌تر رونویسی و حفظ کردنی است. هنوز بعضی از معلمان کم‌کاری و ضعف دانش‌آموزان را با جریمه اصلاح می‌کنند (یا فکر می‌کنند اصلاح کرده‌اند) و انجام دادن کارهای ابتکاری و خلاق مثل نقاشی، داستان‌نویسی، آماده کردن درس جدید، گزارش نویسی، خلاصه نویسی، سخنرانی و پروژه تحقیق به ندرت وجود دارد. در حالی که بر اساس تحقیقات زیادی که در سراسر دنیا انجام شده است تکالیف سنتی، دانش‌آموزان پسرگسته را کسل و دانش‌آموزان ضعیف را بی‌علاقه‌تر می‌کند. اما معلمان بدون توجه به این موضوع، گاه به دانش‌آموزان ضعیف بیش‌تر

حالی که خانواده دانش آموزان دوره ابتدایی باید و نوآورانه به صورتی خلاق و نوآور به فرزندان برای نگارش و انجام دادن تکلیف شب خلاقانه خود کمک کنند.

پی نوشت ها:

- ۱- سیاوش شایان، تکلیف شب در درس جغرافیا، رشد آموزش ابتدایی، سال دوم، اسفند ۱۳۷۷، صفحه ۳۱.
- ۲- عبدالرضا کردی، لباس ابتکار را بر قامت تکلیف نیز بپوشانیم، رشد آموزش ابتدایی، سال دوم، اسفند ۱۳۷۷، صفحات ۴۳ و ۴۲.
- ۳- گروه آموزشی مدیران، راهبردهایی در مدیریت آموزشی، دفتر آموزش عمومی وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۷۹، صفحه ۷۷.
- ۴- محمد جعفر سعادت آبادی و حیدر مختاری، ایجاد انگیزه کتاب خوانی و مطالعه در کودکان و نوجوانان، فصل نامه پژوهش نامه، سال چهارم، زمستان ۷۷، صفحه ۸۵.
- ۵- تله تکست تلویزیون، نکته های تربیتی، مورخه ۱۳۷۹/۱۲/۲۱، صفحه ۷۵۶.
- ۶- گروه آموزشی مدیران، راهبردهایی در مدیریت آموزشی، دفتر آموزش عمومی وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۷۹، صفحه ۷۸.
- ۷- شکوه تقریبیان، تکلیف هدفدار تقویت کننده فعالیت های یادگیری است، رشد آموزش ابتدایی. سال دوم، اسفند ۱۳۷۷، صفحه ۳۵.
- ۸- میرمحمد سیدعباس زاده، آشنایی با تعلیم و تربیت کودکان تیز هوش، تهران، جهاد دانشگاهی، ۱۳۷۲، صفحه ۸۷.
- ۹- ماری ان دوپل و تسی باربر، تکلیف شب به عنوان یک تجربه یادگیری، ترجمه فاطمه فقیهی قزوینی، تهران، مرکز تحقیقات آموزشی، ۱۳۷۰، صفحات ۶ و ۷ و ۹.
- ۱۰- تله تکست، نکته های تربیتی، مورخه ۷۹/۱۱/۱۵، صفحه ۷۵۲.

منابع:

- سیف، علی اکبر (مترجم): مقدمه ای بر نظریه های یادگیری، نشر دوران، تهران ۱۳۷۶.
- دفتر آموزش راهنمایی تحصیلی: تکلیف شب در فرایند یاددهی - یادگیری، تهران، انتشارات مدرسه، ۱۳۷۴.
- بازرگان، زهرا: بررسی وضعیت تکلیف شب در مدارس ابتدایی تهران، طرح پژوهشی شورای تحقیقات وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۷۲.
- سرتیپی، سیاوش (مترجم): روابط معلم و دانش آموز، انتشارات فاخته، ۱۳۷۱.
- استادان طرح جامع آموزش خانواده: خانواده و فرزندان در دوره ابتدایی، انتشارات انجمن اولیا و مربیان، تهران ۱۳۷۶.
- ماری ان دوپل و تسی باربر: تکلیف شب به عنوان یک تجربه یادگیری، ترجمه فاطمه فقیهی قزوینی، مرکز تحقیقات آموزشی، تهران ۱۳۷۰.